

เทศน์เช้า วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ วันนี้วันพระ วันพระเป็นวันแสวงหาบุญกุศลของเราเนะ เราเกิดมา เกิดมาจากบุญ เวลาคนเกิดมา เกิดมาจากกรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เวลาเกิดมาแล้วอำนาจวาสนาของคนก็ไม่เท่ากัน

เวลาอำนาจวาสนาของคน เห็นใหม่ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้เลย มีสติแม้แต่วันที่เดียวดีกว่าปล่อยชีวิตนี้ประมาททั้งชีวิต ถ้าเรามีสติสัก ๑ วัน เราอยู่อีก ๑๐๐ ปีไม่มีค่าเท่ากับมีสติสมบูรณ์ในวันนั้นเลย ถ้ามีสติสมบูรณ์ในวันนั้น มีสติสมบูรณ์คือทำอะไร

มีสติสมบูรณ์คือเท่าทันหัวใจของเราใจ เท่าทันความคิดของเรานี้ใจ ถ้าความคิดของเรามันเป็นอิสระ มันไม่มีความทุกข์ความยาก มันจะมีความสุขขนาดไหน ความสุขในหัวใจของเราใจ หัวใจของเรามีคุณค่าขนาดนั้นนะ ถ้ามีสติมีปัญญาขึ้นมามันมีคุณค่ามาก แต่นี่มัน โคนปกคลุมไว้ด้วยตัณหาความทะยานอยากใจ

ความคิดๆ เกิดจากจิตไม่ใช่จิต ความคิดคืออารมณ์ใจ อารมณ์เกิดจากไหน เวลาพายุพัดมา มันพัดมา มันกวาดไปหมดเลย สิ่งต่างๆ ถ้าขวางหน้ามัน

นี่ก็เหมือนกัน เวลาอารมณ์ อารมณ์มันเกิดมาจากไหน มันเกิดมาจากจิตใจ เกิดมาหัวใจเรานี้แหละ คนตายไม่มีอารมณ์ คนตายคิดไม่เป็น คนตายคิดไม่ได้ แล้วความคิดมันเกิดจากหัวใจของเราใจ แล้วมันเกิดจากหัวใจของเราแล้วมันทำอะไรให้เราบ้างใจ มันสร้างอะไรให้เราบ้างใจ มันสร้างแต่ความทุกข์ความยากให้เราทั้งนั้นนะ

แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาถึงสอนใจ สอนให้เสียสละทาน คำว่า “เสียสละทานๆ” เสียสละทานคือว่ามันเป็นการต่อสู้กับความตระหนี่ถี่เหนียว สู้กับอีโก้ สู้กับตัวตนของตน ถ้าสู้กับตัวตนของตนมันจะได้ประโยชน์ตรงนั้น

ใจ มันรู้จักเสียสละ รู้จักสร้างคุณงามความดีขึ้นมาในใจของเรา สร้างคุณงามความดีขึ้นมาในใจของเรา

แต่ถึงเวลามันเห็นแก่ตัวทั้งนั้นนะ เพราะความเห็นแก่ตัว ความมักมาก เวลาเกิด เกิดในนรกอเวจีนั่นนะ แต่ด้วยบุญกุศลไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เวลามันเกิดนะ เราบอกว่า “ชีวิตนี้ก็มีเท่านี้แหละ เราก็เห็นกันด้วยวิทยาศาสตร์ เห็นกันด้วยสายตาเท่านั้นนะ มันหมดตรงนี้มันก็จบแล้วแหละ อย่าเขียนเสียให้วักลัว อย่ามาหลอกกัน” นี่เวลากิเลสมันว่านะ

แต่ถ้าความจริงๆ เวลาเกิดมาพ่อแม่ของคนนะ พ่อแม่ของคนทำไมไม่ต้องการให้ลูกเราสมความปรารถนา พ่อแม่ของคนทำไมไม่ต้องการให้ลูกเราเป็นคนดี แล้วลูกของเรา ในครอบครัวของเรา ลูกเราก็คน ทำไมมันคิดไม่เหมือนกันล่ะ เราก็เกิดจากพ่อจากแม่คนเดียวกันนี้แหละ ทำไมลูกเราคิดไม่เหมือนกัน ลูกเราวางตัวไม่เหมือนกัน

ความไม่เหมือนกันอันนั้น นั่นนะจริตนิสัยของเขา นั่นนะเวรกรรมของเขา ลูกที่คิดดีๆ ขึ้นมา ด้วยบุญกุศล ลูกที่คิดดี ลูกที่เป็นลูกที่ดี อภิชาติบุตรๆ นั่นมันก็เป็นเรื่องส่วนตัวของเขา

แต่เวลาเราเกิดมาๆ เกิดมาด้วยเวรด้วยกรรม สายบุญสายกรรมเกิดมาร่วมกัน เกิดมาร่วมกัน เราก็พยายามชักนำไปสู่ความดีงามๆ ทั้งนั้นนะ ถ้าความดีงามมันมาจากไหนล่ะ

เราก็สอนมาแต่อ่อนแต่ออก เรื่อยๆ เราย้ำเอาเปรียบเขา เรื่อยๆ เราย้ำเอาเปรียบเขา เรื่อยๆ รังแกเขา ถ้าเรามีสิ่งใดช่วยเหลือเขาได้ เราก็ช่วยเหลือเขา ถ้าเราช่วยเหลือไม่ได้ เราก็นิ่งเสีย สิ่งใดนะเราจะช่วยเหลือคนทุกๆ คน เป็นไปไม่ได้หรอก คนเรานะ เศรษฐีมหาเศรษฐีให้เท่าไรก็ไม่รู้จักพอหรอก แต่ถ้าคนทุกข์คนจนเวลาเขาได้เล็กๆ น้อยๆ ขึ้นมาเขาก็พอใจของเขา ถ้าคนมีน้ำใจของเขา เราจะช่วยเหลือต่อเมื่อคนที่เขาช่วยเหลือตัวเขาเอง เขาพยายามของเขาเอง คนอย่างนั้นเราควรช่วยเหลือ

คนเราจะช่วยเหลือใคร เราดูความมานะบากบั่นของเขา เขามีความมานะบากบั่นของเขา เขาขาดแคลนของเขา เราก็จะจุนเจือเขา แต่ถ้าเขาฟุ่มเฟือยของเขา เขาทำตัวของเขาเหลวไหล เราจะไม่ช่วยเหลือเขาหรอก ทะเลมไม่เต็มหรอก นี่ไง ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราต้องมีสติมีปัญญาอย่างนั้น ถ้ามีสติปัญญาอย่างนั้น เราก็อบรมสั่งสอนเขาอย่างนั้น เวลาเราทำ เราทำของเรา นี่ประเพณี อริยประเพณี

ประเพณีของเรา วันพระ วันโกน เราก็ไปวัดไปวา เราก็อยากเป็นคนดีทั้งนั้นนะ เวลาบวช เป็นพระบวชมา เป็นพระมาเราก็อยากมีอำนาจวาสนา เวลาอำนาจวาสนาอยากให้เราเคารพนับถือศรัทธา นับถือศรัทธาก็พยายามหน้าไหว้หลังหลอกให้เราเชื่อ ถ้าเขาไม่เชื่อ อยากจะเป็นโจร ใจ เป็นโจรก็เป็นมหาโจรเลย มหาโจรก็ยกย่องสรรเสริญกันนั้นนะ นั้นใจ จากโจรมันก็ปล้นเขา จากมหาโจรมันก็เรียกร้องให้เขามาศรัทธา

แต่ถ้าเป็นความจริง ประเพณี อริยประเพณี ประเพณีของพระอริยเจ้า เราก็พยายามจะทำของเรา ธุดงค์วัตรเป็นเครื่องขัดเกลาจิตใจ เราก็ฝึกจิตใจของเรา เราพยายามทำของเรา มันจะชอบหรือไม่ชอบ เราก็พยายามฝึกฝนของเรา ข้อวัตรปฏิบัติ เครื่องอยู่ของเรา

ใจของเรามันจะต่ำต้อย ใจของเรามันจะเรรวน เราก็พยายามจะป็นๆ อริยประเพณี ป็น ขึ้นไปให้ได้ใจ ป็นเพื่อประคองตัวของเรา สิ่งที่ดีงามๆ พระอริยเจ้าท่านทำอย่างนั้น

เราเป็นขี้หมา เราก็อยากจะทำตัวแบบพระอริยเจ้านั้นแหละ พยายามจะทำตัวอย่างนั้น เรา เลี้ยงชีพ เราเลี้ยงชีพด้วยปณิธาน เราบิณฑบาตของเรา เราแสวงหาของเรา เราทำเพื่อประโยชน์กับ เรานะ มันสะอาดบริสุทธิ์ใจ

เวลาไปบิณฑบาต เวลาคนจะใส่บาตรเขยกขึ้นเหนือหัว เขาอธิษฐานของเขาเพื่อปรารถนา บุญกุศลของเขา เราไปโปรดสัตว์ๆ นะ ไปโปรดสัตว์ โปรดคนทุกซ์คนยาก คนที่เขาแสวงหาคุณ งามความดีใจ

แต่ถ้าเราเป็นขี้หมา เราก็ไปโปรดตัวเราเองนี่แหละ เพราะมันหิวมันกระหาย ตื่นขึ้นมา ก็ หิวข้าว มันอยากกินข้าว มันก็ไปโปรดกระเพาะมันใจ ไปโปรดท้องมันก่อน

เห็นไหม ไปโปรดสัตว์ๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพุทธกิจ ๕ เข้านี้เล็งญาณก่อน เลย อยากจะไปเอาใครก่อน คนที่เขาอำนาจวาสนาของเขา ชีวิตเขาจะถึงกาลสิ้นไป จะไปเอา คนนั้นก่อนๆ ใจ จะโปรดสัตว์ๆ โปรดเขาพ้นจากวิภวภูณุ่นนะ การโปรดสัตว์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โปรดด้วยบุญกุศล โปรดด้วยคุณงามความดี โปรดด้วยแสงฉัพพรรณรังสี ฉายออกไป เขาเห็นแล้วเขาปลื้มใจของเขา เขาดับขันธเขาไปเกิดเป็นเทวดาของเขานุ่นนะ การ โปรดสัตว์ๆ โปรดเพื่อหัวใจของเขา นี่ใจ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าอริยประเพณี ประเพณีอย่างนั้นใจ

เราเป็นชาวพุทธ เราเกิดมาอนุชนรุ่นหลังมันยังมีร่องมีรอยให้เราชวนขวายเป็นเรา เราจะทำคุณงามความดีของเรา คนเกิดมา ทุกสิ่งมีชีวิตต้องการอาหารทั้งนั้นนะ ปัจจัยเครื่องอาศัยๆ ถ้าปัจจัยเครื่องอาศัย ถ้าใจเป็นธรรมนะ มันพออาศัยกันได้ไง แต่ถ้ามันเป็นความโลภมันไม่มีวันพอ ใจ คนที่ไม่มีวันพอนะ

มีมากมีน้อยมันเป็นเรื่องอำนาจาสนาของคนนะ คนที่เขาทำอะไรได้ จับต้องสิ่งใดเป็นผลประโยชน์ไปทั้งนั้นนะ เขามีเงินมีทองมหาศาล ถ้าใจเขาเป็นบุญเป็นกุศล เขาช่วยเหลือเจือจานสังคนนะ เพื่อประโยชน์กับสังคม แล้วทำแล้วมันได้อะไรละ ทำแล้วมันได้ความอบอุ่นในหัวใจใจ ทำแล้วมันปลื้มใจใจ ปลื้มใจว่า เราเกิดมาชาติหนึ่งเราก้เกิดมาไม่เสียหายเกิดใจ เกิดมาจะเป็นประโยชน์ใจ ไม่รบกวนโลกใจ เกิดมาเพื่อประโยชน์ เห็นไหม ถ้าเรามีความรู้สึกนึกคิดอย่างนี้ มันเป็นภายในหัวใจของเรา ปัญญาๆ เวลามันเกิด มันเกิดจากหัวใจอันนี้ใจ ถ้าหัวใจอันนี้มันมีปัญหาขึ้นขึ้นมา จะอยู่ที่ไหนมันก็มีหลักมีเกณฑ์ของมัน นี่ใจ ถ้ามีสติแม้แต่วันที่เดียวดีกว่า ประมาทชีวิตทั้งชีวิตใจ

นี่ก็เหมือนกัน เราประมาทเดินเล่นไปกับความสำเร็จของเรา “ประสบความสำเร็จๆ” ตายเปล่า ยิ่งใหญ่ขนาดไหน ไม่มีใครใหญ่กว่าโลงศพ ยิ่งใหญ่ขนาดไหน ตายทั้งนั้น

เกิดมาชีวิตหนึ่งให้มีโอกาสได้ชวนขวาย ได้ทำคุณงามความดีนะ คนทุกข์คนจนเวลาเกิดมาแล้ว เกิดมาชาตินี้ขอให้กินอิ่มนอนอุ่นก็พอแล้วละ เกิดมานะ พຽງนี้ขอให้มื่ออาหารรองท้องก็พอแล้วละ นี่เวลาคนทุกข์คนจนยากเขาคิดเขาก็ปรารถนาเท่านั้นแหละ เวลาคนทุกข์คนจนนะ เขาก็พอให้ชีวิตเขาอยู่ได้ด้วยความสะดวกไม่อัตคัดขาดแคลน นี่ก็เป็นความประสบความสำเร็จของเขาแล้ว

แต่ถ้าคนเรามีสติมีปัญหาละ สิ่งที่เราทำกัน ขวนขวายกัน มันเป็นเรื่องจริงเรื่องกรรมจริงๆ ถ้าเรื่องจริงเรื่องกรรม พระในสมัยพุทธกาลบิณฑบาต มันคนทุกข์คนจน บิณฑบาตไม่ได้ๆ อยู่หางแถวนะ อาหารก็หมดเสียก่อน พระเห็นใจก็เอาไว้หัวแถว พออยู่หัวแถว ไอ้คนใส่บาตรบอกเมื่อวานนี้เราใส่ไป หางแถวไม่ได้ วันนี้หัวแถวไม่ใส่

นั่นนะ เพราะความคิดมันสับสนกันอยู่อย่างนั้นนะ ความคิดของคน คนก็ปรารถนาดี เขาอยากช่วยเหลือ คนเขาใส่บาตร เมื่อวานไปท้ายแถวแล้วอาหารมันหมดก่อน พຽງนี้หัวแถวไม่ใส่ จะใส่ท้ายแถว ไอ้พระก็จะช่วยเหลือกันนะ โอ้! เมื่อวานอยู่หางแถวไม่ได้ วันนี้ให้ที่อยู่หัวแถวเลย เขาไม่ใส่หัวแถว เขาจะใส่ท้ายแถว นี่เรื่องจริงเรื่องกรรมมันซับซ้อน

กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เวลากรรมมันให้ผลกรรม มันให้ผลอย่างนั้นนะ เราจะช่วยเหลือขนาดไหนมันก็ยังอึดคักขาดแคลนขนาดนั้นนะ นี่พูดถึงเวลามันเป็นเวรเป็นกรรมนะ นี่พูดถึงกรรม

แต่กรรม กรรมดีก็มี เราพูดถึงกรรมๆ พูดถึงกรรม บอกว่ามันเป็นวิทยาศาสตร์ไง หนึ่งบวกหนึ่งต้องเป็นสอง นี่ก็เหมือนกัน กรรมเวลามันให้ผลมันต้องเป็นอย่างนั้น แต่หนึ่งบวกหนึ่งเป็นสองแล้วเราจะเอาไปทำอะไรละ เราจะคำนวณเรื่องอะไร

นี่ก็เหมือนกัน กรรมเขาก็มี กรรมของเราก็มี เราจะทำคุณงามความดีกัน เราก็ช่วยเหลือเจือจานกันได้ ถึงกรรมจะให้ผลอย่างนั้น ถ้าเรารู้แล้วเราก็พยายามของเรา กรรมดีมันช่วยได้ กรรมดี กรรมชั่ว กรรมไม่ใช่มีแต่ความชั่ว มีแต่ความเสียหาย มีแต่ความต้องการเราทุกข์ยากอย่างเดียว

กรรมมันจะให้ผลขนาดไหน เราก็พยายามทำของเรา ตั้งสติของเรา หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โ ออาหารที่ละเอียดใจ ออกซิเจน อาหารที่ละเอียด ร่างกายมันต้องการฟอกเลือด ใจ สมองปลอดโปร่งใจ หายใจลึกๆ หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โ ทุกคนต้องนั่งเหมือนกัน คนจะมีจริตมีนิสัย เขานั่งแล้วเขาก็สงบได้รวดเร็วของเขา ไอ้คนทุกข์คนยากนั่งแล้วมันจะเจ็บปวดขนาดไหนก็สูทนเหมือนกัน เวลาถึงที่สุดแล้วนะ มันก็ลงสมาธิได้เหมือนกัน ถ้ามันลงสมาธินะ

แต่การจะลงสมาธิได้ง่าย ลงสมาธิได้ยาก ลงสมาธิแทบเป็นแทบตายถึงจะได้สมาธิ เห็นไหม เวลาคนปฏิบัติมันเป็นอย่างนี้ ไม่ใช่ว่านั่งสมาธิแล้วก็จะได้เหมือนกัน นั่งแล้วก็นั่งเข้าแถว ประชณีไปตยๆ ทำเหมือนกัน รู้ได้เหมือนกัน ไม่มี

นี่คนไม่เท่ากัน คนสร้างเวรสร้างกรรมมาไม่เหมือนกัน แต่เรามีความปรารถนา เราเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะชวนขวายของเรา เราจะลงทุนลงแรงมากน้อยขนาดไหน เราจะค้นคว้าหาพุทธะในใจของเรา ถ้าจิตใจเราสงบขึ้นมาได้ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานใจ ให้เรามาเห็นว่ากายกับใจๆ ให้มันเห็นสักที

ร่างกายเราก็เห็นกันอยู่ตั้งแต่เป็นทารกจนเติบโตมาขนาดนี้ จะแก่เฒ่าไปแล้ว จะตายอยู่แล้ว ร่างกายก็เห็นทุกวัน แต่หัวใจของเราที่มันเป็นจริงๆ มันเป็นอย่างไร กายกับใจๆ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน ธรรมทั้งหลายลงสู่ที่ใจ ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นประธาน ใจเป็นคนสร้างเวรสร้างกรรม มโนกรรมไง ความคิดดีคิดชั่วมันไง มันสร้างเวรสร้างกรรมอันนั้นไง

แล้วถ้ามันถึงหัวใจของคน สัมมาสมาธิ พอสัมมาสมาธิขึ้นมาแล้วฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา วิปัสสนาให้รู้แจ้ง รู้แจ้งในใจของคน ถ้ารู้แจ้งในใจของคน

อวิชาความมีคบอดในใจ ความเพ้อพก ความเห็นผิด ความมักมาก ความอยากใหญ่กับโลก หลงผิดทั้งชีวิต เวลาจะตาย หมดแล้ว หมดหวัง ต้องตายแล้ว พอต้องตายจะทำอย่างไร

แต่ถ้าเราทำของเรา ชีวิตก็เป็นชีวิต เราก็สร้างสมของเรา เราก็พยายามทำของเรา สิ่งที่ทำมามันเป็นจรตนิสัย คนถ้าขยันหมั่นเพียร คนถ้ามีสติปัญญา เขาก็ต้องหาอยู่หากินเป็นเรื่องธรรมดา ธรรมดาเพราะว่าสิ่งมีชีวิตมันก็ต้องการปัจจัย ๔ ไข่มุข ปัจจัย ๔ นั้นมันทำเพื่อประโยชน์ได้ไง ปัจจัย ๔ เราจะเจองานใครก็ได้ไง เราจะไม่เก็บสะสมไว้จนมันไม่เป็นประโยชน์กับใครทั้งสิ้น

เวลาจิตใจที่มันตระหนี่ถี่เหนียวมันไม่ยอมแบ่งปันให้ใคร มันก็ไม่ได้ แล้วปัจจัยนั้นก็มันเป็นประโยชน์ แล้วมันก็ไม่ได้กับใครทั้งสิ้น แต่ถ้ามันมีสติมีปัญญาขึ้นมา สิ่งที่เราใช้สอยมันมีความจำเป็น เราก็ใช้สอยทั้งนั้นแหละ แต่สิ่งที่เหลือที่พอจะเจองานใครได้เราก็เจองาน

ถ้ามันคิดได้ไง ใจมันคิดได้ ใจมันคิดเป็น ใจมันคิดเป็นมันก็มีเจตนาไข่มุข มีเจตนามันก็มีการแบ่งปันไข่มุข พอมีความแบ่งปันคนอื่นก็ได้ประโยชน์ คนอื่นก็ได้รับกุศลจากการแบ่งปันของเราไข่มุข คนนั้นก็จะได้ความผ่อนคลายของเขา ความทุกข์ในหัวใจของเขา

เราทุกข์เกือบเป็นเกือบตายไม่มีใครเหลียวแลเราเลย มีคนคนหนึ่งมาช่วยเหลือเจองานเรา อู้ฮู! มีบุญมีคุณ ซาบซึ้งในบุญคุณของเขา นั่นเขาก็ได้ ของก็เป็นประโยชน์ จิตใจก็คิดเป็น ถ้ามันเป็นประโยชน์ เห็นไหม ถ้ามันเป็นประโยชน์ขึ้นมามันเป็นประโยชน์ตั้งแต่มนกรรม

หัวใจที่ยิ่งใหญ่ หัวใจที่ยิ่งใหญ่มันทำของมันได้ แต่นี้ประสาเรา มนุษย์ด้วยกัน เราไม่ไว้ใจใครทั้งสิ้น จะไว้ใจใครได้อย่างไร ก้าวโดนหลอกทั้งนั้นนะ เราถึงต้องไปวัดไปวาไป ทำบุญกับพระ ถ้าไปทำบุญกับพระ ถ้าเป็นสมณะก็เรื่องหนึ่งนะ ถ้าเป็นโจรก็เรื่องหนึ่ง ถ้าเป็นมหาโจรยิ่งยุ่งใหญ่เลย ว่าทำบุญกับพระ แต่ถ้าเป็นความจริงๆ นั้นเป็นประโยชน์กับเรา

สิ่งนี้มันรู้ได้ ศิล ฐู้ได้ต่อเมื่อเราอยู่ด้วยกันนานๆ ศิลจะรู้ได้ ธรรมจะรู้ได้ต่อเมื่อเราสนทนา ธรรมกันนี้แหละ การสนทนากัน คอยกัน นี่ไง มันเห็นร่องเห็นรอย เห็นความคิดพลาด เห็นความ ไม่จริง

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ นะ อันนั้นเป็นประโยชน์กับเรา ธรรมสากจุมหา เอตมมุงคลมุตตมัม เป็นมงคลชีวิตนะ เรามาวัดมาวาขึ้นมาที่วัดตรงนี้ วัดสำคัญคือข้อวัตรปฏิบัติ วัดสำคัญคือวัด หัวใจของเรา วัดสำคัญไม่ใช่วัดที่งดงามวิจิตรพิสดาร ไอ้ของเป็นทิพย์ๆ บนสวรรค์เขาเห็นว่า ของเป็นทิพย์ แล้วก็จำลองมาสร้างกัน สร้างกันไว้เซ็ดไว้ถู

แต่ถ้าหัวใจของเราเป็นทิพย์ ไปวัด ข้อวัตรปฏิบัติอยู่ที่นี้ ไปวัดแล้วมันชื่นใจ ไปวัดแล้ว มันสุขใจ ไปวัดแล้วมีความอ่อนใจ อยู่สุขอยู่สบาย จะนั่งที่ไหนก็ได้ นอนที่ไหนก็ได้ ลุกแล้วก็ไป ได้เลย ไม่ต้องมาวุ่นวาย นี่ข้อวัตรปฏิบัติที่งดงาม ไปวัดแล้วให้มีความสุขใจ ไปวัดแล้วไม่ พะรุงพะรัง ที่ไหนพอล้มลงนอนได้ ที่ไหนพอเป็นประโยชน์ได้ เราต้องการตั้งสติ มีสติแม้แต่ วินาทีเดียวดีกว่าประมาทเดินเล่อทั้งชีวิต เอวัง